

Udby Times

UDBY TIMES

SEPTEMBER 2019

Biosfære tema

En eventyrhave i Udby

Udby Times besøgte Arne og Kichi i deres fantasifulde have på Toftevej 3 en solrig sensommerdag. Det er især Kichi der står for pasning af haven, derfor var det hende der viste rundt og fortalte begejstret om deres meget blomsterrige have. Haven indeholder et kæmpe udvalg af buske, træer, blomster og andre planter. Derudover er der to drivhuse, en velpasset køkkenhave og

mange frugttræer. Der er mange sidde- og hygge pladser rundt i haven som kan benyttes afhængigt af lys- og vindretning. Haven er designet af Kichi på en måde som fremmer biodiversitet og passes økologisk. Ingen kemikalier her. En ting der adskiller Kichi og Arnes have fra de fleste andre haver i Udby er det store udvalg af figurer i forskellige størrelser som parret har

samlet mange steder i verden. Og så bestræber parret sig på så vidt muligt at bruge grønne energikilder fx ved at benytte mange udendørs solcelle lamper. De går også ind for genbrug således at så mange som muligt af de ikke-hårdføre planter overvintrer i drivhuset og kommer frem igen om foråret. Et meget hyggeligt besøg.

Der er en overflod af blomster, frugt, figurer og hyggelige siddepladser i haven hos Kichi og Arne.

Koncerten med The Wannabies er flyttet til foråret! Se interviewet her i avisen.

Formål

Formålet med **Udby Times** er først og fremmest at skabe en positiv dialog, udvikling og oplysning mellem os beboere i Udby.

Vi er ikke så mange husstande i Udby, men hver husstand har sin egen historie, viden og ressourcer, som mange kan drage nytte og glæde af ved at dele med hinanden til fælles fordel.

Udby Times forsøger at give indbyggerne viden om historien som i tidernes morgen har udformet Udby samt kendskab til nye ideer, dvs. nyt og gammelt i positiv forening.

Avisen omhandler også den smukke natur Udby er omgivet af, blandt andet årstidernes skiften og fortællinger, om de små pudsigheder naturen byder på.

Udby Times er en avis til glæde for det fælles landsbyliv. Avisen kan læses elektronisk og i farver på

www.udbytimes.dk

Du kan tilmelde dig et elektronisk nyhedsbrev på hjemmesiden.

Redaktionsgruppen:

Susanne Rosenild og Chris Poole, Udbyvej 11

Helle Hemmingsen, Kirkemosevej 22

Pia Ølholm, Udbyvej 3

Lizzie Holm, Udbygade 13

*Flemming Schmidt, Udbyvej 12
(korrekturlæsning)*

Avisomdelere, Flemming Schmidt og Johnny Hansen

Kontakt redaktionen på email:

udbytimesinfo@gmail.com

Fra redaktionsgruppen

**MØN
UNESCO
BIOSFÆRE**

Tak!

Efter en opfordring i Udby Times i foråret om at give et bidrag til nye batterier til hjertestarteren der hænger på Wedeles Hus, kom der meget hurtigt penge nok til både at betale for de nye batterier og til et lille opsparing til næste udskiftning. Super godt gået og tak til alle der bidrog.

Biosfære Møn

Dette nummer af avisen bringer mange artikler som viser eksempler på hvorledes befolkning i Udby kan handle på måder der hjælper og styrker bio-

sfæren på Møn. Både i det nære liv i sin have, i den omværende natur og gennem lokale virksomheders services.

Julehjerte 2019

Hvem skal have julehjertet i år? Har du ideer til en eller flere der har gjort noget godt for landsbyen -og ikke har modtaget prisen før - må I meget gerne komme med forslag.

Fællesskab

Udby Times vil forsætte resten af året med at bringe historier fra jer om det gode naboskab. Alle positive historier er velkomne, gerne med billeder.

Send din historie til udbytimesinfo@gmail.com

Nyt om den gamle Rødled papirindustri, Ullemarkvej 12

Den gamle papir-fabrik har nu skiftet ejer, og blev solgt d. 1/7 2019 til Jan og Pernille, som har købt huset til privat brug, og som ikke ønsker at denne fortsætter som erhverv.

Vi byder Jan & Pernille velkommen i vores lille by.

**BORG
REKLAME**

REKLAME | DESIGN | TRYK

**STOREGADE 46 | 4780 STEGE | TLF. 5581 1999
WWW.BORGREKLAME.DK**

Biosfæreambassadør hvad er det?

Møn og de omkringliggende øer og vandområder blev i 2017 optaget i UNESCO's verdensomspændende netværk af biosfæreområder. Ved udnævnelsen udpeger UNESCO Møns natur til at være i verdensklasse og anerkender lokalbefolkningens forslag til at arbejde i samspil med naturen. Bevarelse af den artsrige natur, den rige kulturarv og den lokale udvikling af erhvervslivet, uddannelse og bosætning i samspil med naturen er i fokus i biosfæreprojektet.

På Folkemøde Møn 23-24. august 2019 kunne man på Gåsetorvet se en

stor plakat med Møn, Bogø og Nyord og en overskrift "Vi gør Biosfære landkortet grønnere". Dette er et konkret eksempel hvordan man kan bidrage til biosfæreindsatsen.

Alle som har en matrikel jord hvor de ikke bruger gift, i Biosfæreområdet (fx en have, en eng, en park, et stykke skov eller et landbrugsareal), kan tilmelde sig og få registreret sin matrikel på kortet. Således kan det ses om flere og flere landarealer fremover vil blive giftfrie og dermed forbedre vilkårene for naturen og miljøet og grundvandet og menneskers sundhed.

Hvis du vil tilmelde din giftfri have til biosfære landkortet, så kan du sende din adresse og dit matrikelnr til angr@vordingborg.dk. Den første husstand i Udby er allerede registreret!

Følg med på facebookgruppen Biosfære-Møn

Se mere på hjemmesiden <https://vordingborg.dk/biosfaere-moen/>

Christina og Jønner

I 1999 flyttede Christina og Jønner fra Amager til Udby. I København havde Jønner været trommeslager i forskellige bands. Via sin musikalitet lærte han sig selv at spille guitar også. Christina er en formidabel jazzsanger og har sunget med forskellige kunstnere. Hun er læreruddannet med musik som linjefag og har bl.a. undervist i AOF, startet gospelkor og sunget i kirkekor.

Ankommet til Møn startede Christina og Jønner sammen med

Fed rock i Udby

Udby Times præsenterer vores lokale band:
The Wannabies

Per jazzbandet "Round Midnight" Du kan høre deres musik på YouTube, hvis du søger på "Round Midnight" og "Christina Faurbye".

Men det var svært udelukke at leve af musikken, så i dag arbejder Jønner også som buschauffør og hypnotisør, og

band sammen, "The Wannabies", og de har indrettet et musikstudie i hjemmet. Foruden guitarer, trommer m.m. har de et computerstyret anlæg med backing-tracks. Det er så avanceret, at de først lige er ved at få styr på det. Det vil kunne "levere" lyden af adskillige andre instrumenter. Et lys-show har de også.

De kalder deres stil "Guitar Rock" fordi, det der kendetegner deres numre, er, at der skal være "den fede guitarsolo". De spiller numre af: Pink Floyd, Dire Straits, Gary More, Joe Cocker, Santana, Prince m.fl.

The Wannabies spiller også til private arrangementer.

Christina og Jønner arbejder på at lave en forårs-koncert i Udby og har mange ideer dertil.

Christina er bistandsværg for psykiatrisk dømte, og mentor i kommunalt regi.

En dag fik de den ide at lave et

Vi glæder os!

Af Helle Hemmingsen

Lydstudie/øvelokale

Apropos Giftfri-Have

Vordingborg kommune har ligesom flere andre af landets kommuner registreret sig som giftfri. Nu bruges fx en ”dampmaskine” til at holde kommunens arealer fri for ukrudt.

Du kan også melde din have til ”giftfri have” og være med til at passe på vores dyreliv og drikkevand. www.giftfri-have.dk

Borgerforslag

Der er stillet et borgerforslag i Danmark som ønsker ophør med salg af Roundup og andre bekæmpelsesmidler til privat brug i haver og på offentlige

fællesarealer. Kan der samles 50.000 underskrifter skal Folketinget tage forslaget til behandling. Man må så håbe, at politikerne tager sagen alvorligt. Du

kan støtte forslaget på [Borgerforslag roundup](#).

Af Helle Hemmingsen

Udby bi - laug

sur

sur

sur

Lille bi flyv omkring i Udby

Vi er 3 familier, nr. 29 og 13 i Udbygade, og nr. 33 på Udbyvej, som har slået os sammen om at starte et bi-laug, i håb om at hjælpe de truede bier og også selv nyde godt af biernes udbytte.

Vi er startet med 4 bistader, og så ser vi hvordan det forløber. Vi hjælper hinanden med arbejdet og viden om bierne, for biernes færden og arbejde i en bistade kræver en del viden, som man skal følge hvis man ønsker en bistade i sin have.

Samtidig har vi med stor respekt for vilde bier og insekter, plantet vilde blomster og ladet hæk og have gro, og selvfølgelig holdt en sprøjtefri have.

I det tidlige forår havde vi arrangeret et foredrag med Naturhistoriker Christian Grønbæk om vilde bier og insekter i vores haver. Her blev vores nysgerrighed vakt om, hvor vigtigt det er at disse små dyr har gode forhold i vores haver, og at vi mennesker tænker anderledes med f.eks. ”vilde

haver” og ikke fjerner al ukrudt i vores have.

I Middelalderhaven i Stege kan du/I blive inspireret af bl.a. gamle planter og bi-hoteller, som alle har mulighed for at lave i deres have.

Af Lizzie Holm

Stik sommerfuglen en banan

Hvis man gerne vil hjælpe sommerfugle og insekter lidt, så kan man meget let gøre det. En overmoden banan i et stykke ståltråd er den lette løsning. Allerede i løbet af en uges tid er der ikke andet end den tørre bananskrald tilbage. Jeg ved ikke om det er derfor, men vi har haft flere sommerfugle i haven i denne sommer.

Af Pia Ølholm

Turistvirksomheder i Udby samarbejder

Når turisterne besøger Møn vil de gerne have et rent og pænt sted at overnatte til en rimelig pris.

De er også ofte meget nysgerrige efter at opleve naturen her på øen. Udby ligger centralt for at overnatte. Det er tæt på Stege og flere og flere cykler ad cykelruten gennem Udby og går ad vandreruten Camønoen som også går gennem Udby.

Både overnatningen og naturoplevelsen kan de faktisk få opfyldt ved at booke sig ind hos to små virksomheder som holder til i Ud-

by. Nemlig Ølholm Cottage på Udbyvej 3 og Naturguide Møn på Udbyvej 11. Begge virksomheder holder et meget højt niveau i kvalitet og service og gør alt hvad de kan for at give deres kunder en ekstraordinær oplevelse, som de vil fortælle positivt om til andre. Og som forhåbentlig betyder at der kommer endnu flere turister til Møn for at opleve øen og give øen indtægt. Derfor har de nu indgået aftale om at henvise til hinandens service.

Pia Ølholm driver Ølholm Cottage, som består af et par små, men meget veludstyrede hytter med selvforplejning. Der er stor rift om hytterne i højsæsonen, så man skal være hurtig. Der kommer gæster fra hele verden for at besøge Møn og de er meget nysgerrige på øen, befolkningen og på vores unikke natur. Mange gæster er gengangere, fordi de føler sig velkomne her.

Susanne Rosenild driver firmaet Naturguide Møn, som henvender sig til udenlandske og danske turister. Turisterne booker deres egen naturguide for at sikre sig nogle helt unikke naturoplevelser når de kommer til øen, uanset hvornår på året det er. Det kan være de blomstrende orkideers lokale voksesteder, eller den perfekte mørkerute ved nymåne. Turenes temaer er både Camønovandring, spiselig natur, mørketure i Dark Sky områderne, og ture hvor alle sanser bringes i spil.

”Det er rigtig sjovt at kunne vise turister de storslåede natursteder udover Møns Klint, som de aldrig ville have fundet selv og også fortælle om nogle af Møns specielle dyrearter, som de ikke anede levede her på øen, fx fugleedderkoppen.”, fortæller Susanne Rosenild fra Naturguide Møn.

Husk at plukke brombær i Udby Skov

Naboer hjælper hinanden

I løbet af foråret og sommeren har der været flere eksempler på naboer der gav hinanden en hjælpende hånd med forskellige projekter i hus og have. Et eksempel var hos Susanne og Chris, Udbyvej 11. Her i maj skulle flere tons muslingskaller ned fra taget inden en større reparation af taget kunne udføres af håndværkerne. Så var det

fantastisk at flere naboer hjalp til.

Super
Brugsen
LENDEMARK

REAL

Skal boligen sælges?

RealMæglerne Ryberg & Thorsbro ApS

Storegade 23 / 4780 Stege / Tlf. 7217 0772 / realmaeglerne.dk/stege

Tilmeld dig det nye "skraldekorps"

Ann Busch, medlem af byrådet for Alternativet (sidder bl.a. i klima og miljøudvalget) har taget initiativ til et "skraldekorps" i Vordingborg Kommune. Som Ann formulerer det "vores grøftekanter flyder med skrald der kastes ud fra biler. Jeg vil gerne være med til at starte et skraldekorps der samler op og beskytter den natur vi alle skal værne om."

På det fornyligt afholdte Folkemøde i Stege kunne man tilmelde sig skraldekorps, som er under opbygning. Hvis man på sin daglige tur med hund, gå- eller løbetur i Udby Skov eller cykelturen gennem byen har lagt mærke til at der er alt for meget skrald som nogen

har smidt i naturen, kan det være at du også vil melde dig til korpset.

Danmarks Naturfredningsforening har i mange år arrangeret en årlig affaldsindsamling i hele landet i april, som får stor opbakning og det er fantastisk. I år blev der indsamlet 156.000 kilo affald! Herunder 1,5 million cigaretskod og 110.000 dåser. Men problemet er så stort at vi skal gøre noget hele året igennem, også i Udby.

Lige her og nu kan man hente gratis indsamlings poser på kommunekontoret i Langebæk. Der arbejdes på at finde penge til refleksveste og opsamlingspinde og et distributions system så der er flere steder i

kommunen hvor man kan hente de gratis poser til den skrald man finder i naturen og grøftekanter. Der er mange gode grunde til at bakke op om dette initiativ. Vidste du at efterladte dåser kan starte skovbrande? Overordnet set kan affald i natur - især plast - have fatale konsekvenser for naturens økosystem og dyrene i naturen. Vi kan alle sammen gøre noget.

Kontakt Ann på abusch@vordingborg.dk hvis du vil tilmelde dig skraldekorps.

Af Chris Poole

Krible krable foredrag i maj

Velbesøgt foredrag på Udbygade 13

Mandag den 6. maj mødte ca. 18 personer op hos Johnny og Lizzie i Udbygade 13 for at høre et foredrag om, hvordan man kan skabe gode vilkår for bier og andre insekter i vores have. Foredragsholderen var Kristian Graubæk som er naturhistoriker og ansat som skovløber i Naturstyrelsen. Han bor på Ulvshalegården og arbejder med tilsyn og drift af Naturstyrelsens arealer.

Kristian er meget interesseret i naturen og har stor viden om in-

sekter, svampe og planter og deres rolle i økosystemerne. Han kaldte sit oplæg "Summen, svirren, flagren".

Han gav et kort overblik over mennesker og andre dyrearters samarbejde igennem 18 millioner år. Han nævnte nogle af de faktorer der viser tegn på at det samarbejde ikke længere er i balance.

Desuden gav han mange gode råd til hvad man kan gøre i egen have. Fx at sørge for vand til insekter og lade grene og stubbe ligge til glæ-

de for insekter, så haven ikke er så velfriseret. En grusbunke er nogle af de 292 kendte arter af bier i Danmark også glade for.

Men han understregede vigtigheden af at være nysgerrig og læse og undersøge mere om de komplekse økosystemer der er lige uden for døren. Der er ingen "quick-fix" på de klimaproblemer som truer biodiversitet i dag. På den anden side var han optimistisk på klodens vegne.

Efter Kristians oplæg var der lækker hjemmebagt kage og kaffe og snak over bordet. En hyggelig og interessant aften, hvor de fleste gik hjem med materiale fra "Giffri have" fremskaffet specielt til arrangementet.

Dejlig og lækker hjemmebag. Mums.

Kommende besøg til fælles pileanlægget ved Rødninge

Udby landsby vil indenfor nogle få år ifølge spildevandsplanen blive pålagt at etablere en spildevandsløsning så at spildevandet ikke længere udledes til naturen.

Lokale i Udby er derfor ved at arrangere en fælles besøgsdag for folk i Udby til pilerensningsanlægget ved Rødninge. Folk vil få mulighed for at høre om hvorledes fællesanlægget blev planlagt, både økonomisk og praktisk. Fx hvad det koster for den enkelte husstand at være en del af fællesanlægget. Ligeledes skal vi høre hvordan

spildevandsløsningen fungerer. Og hvordan samarbejdet med kommunen har været.

Det bliver en hverdageftermiddag efter fyraften.

Hvis I vil deltage er det vigtigt hurtigst muligt at sende en sms besked til Mona, Udbyvej

18 med jeres navn, mobiltelefonnummer og jeres adresse.

Så får I besked på sms om datoen og tidspunktet.

Monas telefon nr er 20373326.

Piletræ. Bladene fordamper spildevandet.

WEDELES HUS

Udbygade 4

Butikken er lukket
indtil slut oktober.
Så vil der være blomster
Fra 1. november:
Kirkegårdspynt
Gran juletræer i potter
Juletræer

Åben alle dage (fra 1.nov) 11-17

Få en bank
der kender dig

► Stærk på relationer - værd at anbefale

Overvejer du at skifte bank?

Møns Bank er en aktiv lokalbank, som klarer alle dine bankforretninger lokalt med specialister, rådgivere og en administration, som du kender - og som kender dig. Vi er der altid, når du har brug for os!

Få en bank der kender dig - kontakt Møns Bank allerede i dag på telefon 55 86 15 00.

MønsBank
www.moensbank.dk

Banken med stærke relationer - værd at anbefale